

TIETGEN HANDELSGYMNASIUM

Selvevaluering og opfølgning

Maj 2023

TIETGEN
HANDELSGYMNA
FOR FREMTIDEN

SELVEVALUERING OG OPFØLGNING

TietgenSkolen Hhx

Maj 2023

Den årlige selvevaluering er en central del af skolens kvalitetssikringsystem. Formålet er at sikre en formativ dialog om og anvendelse af centrale resultatdata vedr. skolens kerneydelse. Selvevalueringen er retningsgivende for pædagogisk udviklingsarbejde og prioriterede indsatsområder.

Selvevalueringen omfatter både lokale og nationale målsætninger, og den inddrager følgende data og resultater:

1. Faglige resultater og løfteevne
2. Elevtrivsel
3. Elevernes fravær fra undervisningen
4. Elevoptag, fuldførelse og markedsandele
5. Overgangsfrekvens til videregående uddannelse
6. Handlingsplan og særlige indsatsområder

Selvevalueringen drøftes med de relevante personale- og elevrepræsentanter, forelægges for bestyrelsen og offentliggøres på skolens hjemmeside.

1. Faglige resultater og løfteevne

Årskarakterer på HHX ligger tæt på de resultater, som eleverne opnår ved eksamen. Det vidner om, at eleverne får en fair og valid intern bedømmelse. Dog er der sket en udvikling fra 2017 til 2022, hvor årskaraktererne går fra at ligge lidt *over* prøvekaraktererne til at ligge lidt *under*.

Denne udvikling *kan* være et tegn på, at underviserne på TietgenSkolen HHX vurderer eleverne for lavt. Det *kan* også være et tegn på, at elevernes faglige præstationer og deltagelse i undervisningen i hverdagen er på et lavere niveau end elevernes reelle faglige niveau (som de demonstrerer ved eksamen).

Tabel 1

Studenterårgang	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Årskarakterer	6,7	6,6	6,7	6,6	6,9	6,7
Prøvekarakterer	6,8	6,7	6,6	6,4	6,7	6,5
Eksamensresultat inkl. bonus A	6,9	6,8	6,8	6,7	6,9	6,8
Forventet resultat (Socioøkonomisk reference)	7,4	7,2	7,3	6,9	7,0	7,0

Løfteevne

Studenternes eksamensresultater er i sammenligning med de forventede resultater (den socioøkonomiske reference) ikke tilfredsstillende. Det faktum, at løfteevnen er negativ flere år i træk, indikerer at eleverne muligvis ikke får det faglige udbytte, som de *kunne* få (tabel 1).

Baggrunden for den negative løfteevne bør derfor undersøges nøjere. Især er det relevant at se nærmere på de skriftlige præstationer og elevernes udbytte af det skriftlige arbejde, der udgør en væsentlig del af en hhx-uddannelse.

COVID-19 og køn

I de samlede eksamensresultater for studenterårgang 2020, 2021 og 2022 (tabel 1), ses ingen negativ konsekvens af COVID-19. I resultaterne for hhv. piger og drenge er det tydeligt, at pigerne har klaret sig bedst gennem nedlukningerne og de omlagte eksamener i sommerterminerne 2020, 2021 og 2022 (tabel 2).

Pigerne har i både 2020, 2021 og 2022 klaret sig bedre end de foregående år, mens drengene har klaret sig dårligere. Samtidig er forskellen på pigernes og drengenes eksamensresultater øget markant i både 2020 og 2021 ift. de foregående år.

Selv om køn indgår som et differentierende parameter i beregning af den socioøkonomiske reference, vurderer vi, at drengenes faldende niveau har betydning for den negative løfteevne, idet forskellen på pigernes og drengenes eksamensresultater er øget markant de seneste tre år.

Tabel 2

Eksamensresultat inkl. bonus A fordelt på køn	2022	2021	2020	2019	2018
Piger	7,6	7,5	7,5	7,0	7,2
Drenge	6,3	6,5	6,2	6,6	6,7
Forskel	1,3	1,0	1,3	0,4	0,5

Alt i alt klarer eleverne på Tietgen Handelsgymnasium sig godt. Det underbygges af den årlige trivselsmåling, som viser, at den faglige trivsel er høj. Men der er potentiale for, at de kan lære endnu mere og blive endnu dygtigere, mens de går hos os.

Det har høj prioritet, at elevernes udbytte af undervisningen løftes, så de fagligt klarer sig mindst på niveau med den socioøkonomiske reference og med hhx-elever på landsplan. Faglighed og fagdidaktik står derfor helt centralt i vores handlingsplan.

Trivselsmålingerne viser, at vi som skole scorer højest på den sociale trivsel, mens faglig trivsel og læringsmiljø ligger lidt lavere. Til sammen underbygger disse data, samt de lokale kvalitative evalueringsdata, at der er behov for at fokusere på faglighed og studiekultur, efter at vi i nogle år – under og efter corona – har haft særligt fokus på den sociale trivsel.

Opfølgning

Bag de samlede faglige resultater viser der sig store udsving på tværs af fag og bedømmelsesformer (mundtlig/skriftlig), og det er derfor fortsat relevant, at den enkelte faggruppe forholder sig til elevernes faglige resultater.

Desuden peger ovenstående resultatdata på, at der på skoleniveau er grund til at arbejde videre i to spor:

1. Vurderingskriterier og -praksis hos underviserne ift. standpunktskarakterer
2. Helskoleindsats om 'Faglig trivsel og mestring', herunder særligt:
 - Skriftlighed – bl.a. rammesætningen af SOP (underbygges af resultatdata for SOP)
 - Didaktisk fokus på drengeskulturen og forskellige måder at lære på.

Arbejdsformer og ressourcer i en helskoleindsats:

- ❖ Der etableres arbejdsgrupper, som til sammen omfatter hele lærerkollegiet.

- ❖ Der planlægges med mødetid og kollegial supervision i løbet af skoleåret
- ❖ Ressourcer i form af kursusdage og pædagogiske dage allokeres til indsatsområdet.
- ❖ Der sættes øget fokus på elevernes faglige udvikling i personaleledelsen.

Vi har igangsat et samarbejde med professor Ane Qvortrup, Center for Gymnasieforskning på SDU. Samarbejdet tager udgangspunkt i Ane Qvortrups forskning i gymnasieelevers parathed og oplevelse af mestring, som bl.a. underbygger forskelle på drenge og piger både ved indgangen og undervejs i den gymnasiale uddannelse. Samarbejdet udmøntes i ovenstående helskoleindsats i 2023/24. Ane Qvortrup bidrager med rammesætning og med et longitudinelt følgestudie.

Siden 2020 er følgende initiativer iværksat for at løfte den faglige trivsel:

- Etablering af en elevtrivselsgruppe med repræsentation fra mentorkorps og studievejledning. Der er afsat lederressourcer hertil. Gruppen har særligt fokus på den faglige trivsel og på at etablere gode studievaner og et målrettet læringsmiljø i den enkelte klasse. Gruppen har bl.a. sat fokus på digitale vaner og digitale forstyrrelser i klasserummet.
- Fokusering af introduktionsprogrammet i grundforløb og ved start af studieretningsforløb.
- Tydeliggørelse af forventningerne til den enkelte elev og til det faglige samarbejde i klassen, understøttet v. den uddannelseschef som har det pædagogiske ansvar for klassen.

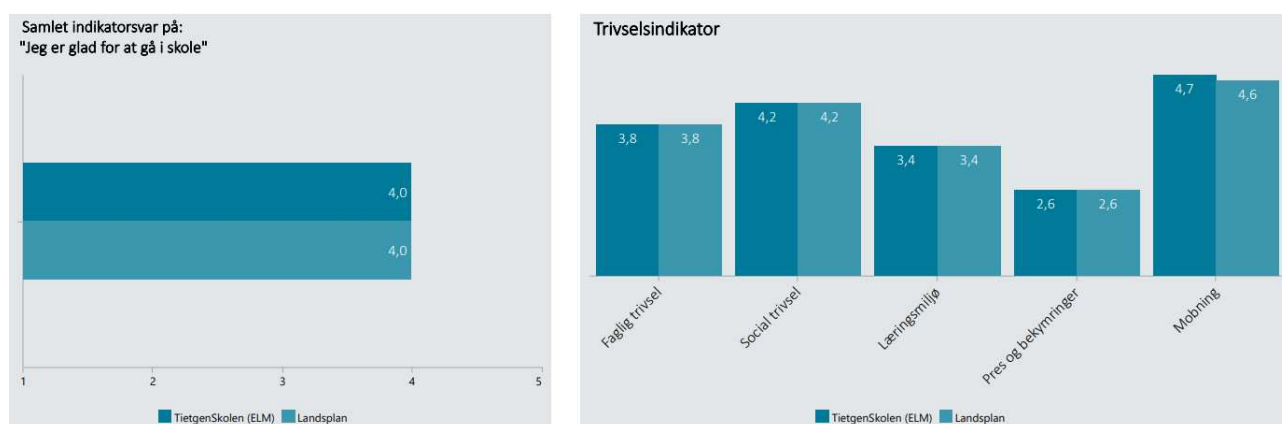
Disse initiativer og vores syn på skolen som et fagligt fællesskab – ”Skolen er dit arbejde” – skal fortsat udvikles og konsolideres i det kommende skoleår.

2. Elevtrivsel

Hvert år måles elevernes trivsel i en national trivselsmåling, som gør det muligt at sammenligne dels med resultaterne fra tidligere år og dels med resultater fra landets øvrige gymnasier.

Trivselsmålingen er bygget op omkring fem indikatorer for trivsel: faglige trivsel, social trivsel, læringsmiljø, pres og bekymringer samt mobning. Her ses resultaterne af målingen for Tietgen Handelsgymnasium i 2022 sammenlignet med resultaterne for hhx-uddannelsen på landsplan:

Data fra trivselsmåling, december 2022:

På alle fem indikatorer ligger Tietgen Handelsgymnasium enten lidt over eller på niveau med de landsdækkende resultater.

Således befinder skolens eleverne samlet set rigtig godt, og selvom de seneste tre år har været præget af corona-krise og periodevise hjemsendelser, ser det ikke ud til at have påvirket elevernes grundlæggende trivsel.

Opfølgning

Kort efter evalueringerne foreligger, har hver classes mentor – som del af årshjulet – til opgave at se disse igennem for potentielle opmærksomhedspunkter. Mentor præsenterer sine fund for klassens undervisere på et obligatorisk klasserådsmøde med henblik på en prioritering af punkterne samt fastlæggelse af et videre arbejde med dette. Klassens uddannelseschef får indsigt i dette og udsvingets art kan i øvrigt give anledning til at yderligere ressourcepersoner indkaldes til mødet. Udsving som tendens på årgangsniveau, vil først og fremmest blive fulgt op af ledelsen.

3. Fravær fra undervisningen

Vi registrerer i overensstemmelse med lovgivningen alt fravær fra undervisningen, herunder fravær pga. sygdom, forsinkede busser og andet begrundet fravær.

Vi monitorerer løbende udviklingen i den enkelte elevs fravær og opgør desuden årligt det samlede fravær for skolen.

Tabel 3

	2022/23 (opgjort 1. maj 2023)	2021/22 (opgjort 1. maj 2022)	2020/21	2019/20	2018/19
Samlet fravær fra undervisningen (inkl. fravær pga. sygdom, forsinkede busser og andet begrundet fravær)	9,0%	10,3%	5,7%	7,7%	8,1%

Fraværstallene for de to seneste skoleår er pga. COVID-19 næppe helt retvisende. I 2020/21 var fraværsprocenten faldet ift. de foregående år. Men en del af forklaringen er, at det corona-relaterede fravær i visse perioder af skoleåret ikke skulle registreres (udmelding fra undervisningsministeren). I 2021/22 var fraværet til gengæld steget. Også her er COVID-19 en central årsag, idet sygefraværet var massivt i vintersæsonen december-januar-februar. Denne gang skulle alt fravær registreres.

Vi finder, at fraværet er for højt hos for mange elever. Vi ønsker at skærpe vores fokus på elever, der ikke er i god faglig udvikling, da vi ved, at disse elever har tendens til at udeblive fra undervisningen. Det skal ske gennem en tidlig indsats, når de første tegn på faglig mistrivsel eller manglende motivation melder sig.

Opfølgning

For at understøtte den faglige trivsel og nedbringe både fravær og frafald har vi sat fokus på den tidlige indsats over for elever, som ikke udviser den studiemæssige adfærd, vi forventer af dem:

- En prioriteret mentorordning, hvor mentor tidligt taler med eleven om fravær
- En progression i samtaler med inddragelse af forældre, studievejledere og klassens uddannelseschef
- Inddragelse af diverse støttefunktioner: mentor, psykolog, læsevejleder, matematikvejleder og studievejleder
- Systematisk opfølgning og kommunikation med elever og forældre ved AP- og ØG-prøver, hvor eleven ikke opnår mindst karakteren 02.

- Systematisk opfølgning og kommunikation med elever og evt. forældre ved lave standpunktskarakterer
- Forældresamtaler i 1.g med mentor/klasse team

Desuden har vi som forsøg i første halvår 2023 fremsendt fraværsoplysninger hver 14. dag til forældre til alle elever i 1.g (som ikke er fyldt 18 år). Målet med forsøget er at give forældrene et værktøj til at følge løbende op på elevens fravær. Tilbage meldinger fra forældre vedr. initiativet er positive, men desværre kan vi (endnu) ikke se målbare resultater i form af mindre fravær.

Opfølgning på fravær er i øvrigt blevet nuanceret ved en fokuseret indsats på særligt udvalgte fag, hvis samlet fravær ligger højt. Dette for at fremme muligheden for en tidlig indsats, da et fokus på elevens samlede fraværsprocent kan betyde, at et fraværs mønster går under radaren.

Vi har desuden fortsat fokus på "det skriftlige fravær", dvs. manglende aflevering af skriftlige opgaver. Vi har gennem nogle år haft 'Skriveværksted' en gang om ugen, hvor elever som er kommet bagud med det skriftlige arbejde, skal møde op for at indhente det forsømte.

Vi ved, at det kan være svært at indhente det forsømte, hvis eleven først er kommet bagud med opgaverne. Vi ved også, at skriftlige forsømmelser fører til fravær fra undervisningen og i sidste ende øget risiko for frafald.

4. Optag, fuldførelse og markedsandele

Elevgrundlaget i store dele af skolens opland er faldende. Nogle steder, fx på Nordfyn, er det kraftigt dalende frem mod 2030. Men i Odense, som er skolens primære optageområde, er antallet af unge stabilt eller svagt stigende frem mod 2025. Selv om demografien generelt er nedadgående eller stagnerende, er der således grundlag for at fastholde et stabilt søgetal pga. skolens placering.

Udviklingen i det samlede elevtal og i antallet af ansøgere pr. 15. marts har siden 2019 været faldende, men dog med en markant fremgang i 2023. I antallet af nye elever der møder op til skolestart i 1.g, har der kun mindre udsving siden 2019 (tabel 4). I 2023 er der indført en central elevfordelingsmodel, så vil det endelige optag afhænge af den kapacitet, som skolen tildeles fra STUK.

Tabel 4

	2023	2022	2021	2020	2019
Årselever i alt, jf. årsrapporten		1394	1391	1378	1431
Ansøgere pr. 15. marts	526	450	477	483	514
Optagne elever ved skolestart i august		465	498	501	495
Andel der afbryder uddannelsen i løbet af eller lige efter grundforløbet. Tallet omfatter afbrud både med og uden omvalg.		6,0%	3,6%	4,7%	4,3%
Udsving i elevtallet på 1. årgang fra skolestart i august til starten på studieretningsforløbet i november		-1,3%			
Andel der fuldfører hhx			87%	87%	85%

Vores markedsandele svagt faldende, både når man ser på ansøgertallene til hhx på Fyn og til de gymnasiale uddannelser generelt på Fyn. Men ser man alene på Odense, ligger TietgenSkolen Hhx stabilt (tabel 5).

Tabel 5

Markedsandele (ansøgertal pr.15. marts)	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Andel af fynske hhx-elever	62,2 %	62,6 %	66,7 %	63,8 %	69,2 %	69,0 %
Andel af gymnasieelever i Odense	20,9 %	19,0 %	19,2 %	19,8 %	20,7 %	20,7 %
Andel af gymnasieelever på Fyn	10,4 %	10,6 %	10,8 %	11,0 %	11,8 %	11,5 %

Det er et mål, at vi som skole fortsat er et attraktivt valg for de unge i vores optageområde.

Det er også et mål, at de elever der starter hos os i grundforløbet, fortsætter i studieretningsforløbet. Det betyder ikke, at vi ikke skal hjælpe den enkelte elev til at finde sin rette hylde og evt. vejlede eleven videre til en anden ungdomsuddannelse, hvis det i løbet af grundforløbet viser sig, at hhx ikke er det rigtige valg. Men vi har som mål, at frafaldet i løbet af eller lige efter grundforløbet højst må være 5% - og meget gerne mindre (tabel 4).

I efteråret 2022 så vi desværre en stigning i andelen, der afbrød hhx-uddannelsen i løbet af eller lige efter grundforløbet (6%). Det *kan* hænge sammen med et styrket fokus på fra start at tydeliggøre de studiemæssige forventninger til de nye elever i 1.g. Det kan også hænge sammen med, at eleverne i 2022 har været mindre afklarede før deres valg. Fx har brobygningen med grundskolerne under corona-nedlukningen foregået virtuelt.

Denne forklaring underbygges af, at vi i samme periode (grundforløbet 2022) så en tilgang til hhx fra andre gymnasier, som betød, at det samlede udsving i elevtallet fra skolestart i august 2022 til grundforløbets afslutning i starten af november 2022 kun var på 1,3%.

Fuldførelsesprocenten på Tietgen Handelsgymnasium er stabil og ligger i national sammenligning på det forventede niveau (tabel 4). Vi har en lokal målsætning om, at 90% af de elever, der starter hos os i 1.g, skal gennemføre hhx-uddannelsen. Derfor skal vi fortsat have fokus på tiltag, der forebygger frafald. Det er til gavn både for den enkelte og for samfundet.

Det er dog samtidig vigtigt at understrege, at eleverne ikke skal gå hos os for enhver pris. Hvis det rigtige i en given situation er at vejlede en elev til en anden uddannelse, skal vi fortsat gøre det.

Opfølgning

For at nedbringe frafaldet i grundforløbet er det vigtigt, at eleverne tidligt i grundforløbet får oplevelsen af at høre til på skolen, og at de bliver støttet i overgangen fra at være grundskoleelever til at være gymnasieelever.

Kønsfordelingen på Tietgen Handelsgymnasium er ca. 65% drenge og 35% piger. Der er fra år til år kun mindre udsving. Vi skal fortsat sikre, at vi har tilbud – både fagligt og socialt – der er relevante for begge køn. I 2023/24 sætter vi særligt fokus på en didaktik, der appellerer til drengenes motivation og studieaktivitet. Det vil ske som led i indsatsen om ”Faglig trivsel og mestring” (helskoleindsats med følgeforskning, se afsnittet om faglige resultater og løfteevne).

5. Overgangsfrekvens til videregående uddannelse

Formålet med en gymnasial uddannelse er at forberede eleverne til en videregående uddannelse.

I en universitets- og uddannelsesby som Odense er der gode muligheder for at samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner og dermed åbne elevernes øjne for mulighederne. Vi har på TietgenSkolen Hhx en god tradition for samarbejde med både SDU og UCL, og disse samarbejder ønsker vi at fastholde og videreudvikle.

Overgangsfrekvensen (tabel 6) for TietgenSkolen Hhx ligger for studenterårgang 2019 lidt over landsgennemsnittet, som er 56,8 %. Men studenterårgang 2019 ligger lavt i forhold til de foregående årgange. Samme mønster ses på de handelsgymnasier, vi normalt sammenligner os med. I Danmark er det en udbredt kultur, at de unge efter studentereksamen tager en tænkepause i form af et eller flere 'sabbatår', hvor de rejser eller prøver kræfter med noget andet end uddannelse. Muligvis har flere fra studenterårgang 2019 valgt at forlænge deres 'sabbatperiode', fordi mulighederne for rejser, højskoleophold mm. har været begrænsede i corona-årene.

Tabel 6

Andel af en studenterårgang der har påbegyndt en videregående uddannelse senest efter 27 mdr.	2019	2018	2017	2016	2015
	58,4 %	67 %	71 %	66 %	67 %

Opfølgning

Alle elever på Tietgen Handelsgymnasium møder hen over de tre år forskellige aktiviteter under overskriften 'karrierelæring'. Aktiviteterne foregår både på skolen og ud af huset og involverer skolens lærere og studievejledere, nuværende og tidligere elever, repræsentanter fra Studievalg Fyn og videregående uddannelsesinstitutioner som UCL og SDU. Lokale erhvervsvirksomheder indgår også i vores tilbud om karrierelæring til skolens elever.

Nedenfor ses eksempler på aktuelle karrierelæringsaktiviteter, som eleverne præsenteres for:

- Præsentation af studieretningstilbud. Lærere og tidligere elever på handelsgymnasiet fortæller om studieretningernes profil og hvilke karrieremuligheder, de giver.
- Møder med vejleder fra Studievalg Fyn, som orienterer om videregående uddannelsesmuligheder.
- Studiepraktik, hvor alle 3.g-elever har mulighed for at komme i 3 dages praktik på en videregående uddannelse eller i en virksomhed.
- Deltagelse i informationsmøder på UCL, hvor 3.g-elever kan høre om videregående uddannelse og vælge en specifik uddannelse, hvor de deltager i undervisning.

- Virksomhedsbesøg og foredrag på skolen med repræsentanter fra virksomheder, hvor karrierelæringsperspektivet er i fokus: "Hvis du skal ansættes hos os, hvad kræver det så?"

6. Handlingsplan og særlige indsatsområder

På TietgenSkolen Hhx har vi en handlingsplan, som i skoleåret 2022/23 har indeholdt fire indsatsområder:

Digital dannelse	Klasseledelse
Sammenhæng i skolehverdagen	Skriftlighed

Se den aktuelle handlingsplan [her](#), hvor også konkrete indsatser og status herfor løbende opdateres.

På baggrund af utilfredsstillende resultater vedr. skolen løfteevne er det besluttet, at der i 2023/24 skal iværksættes en helskoleindsats med følgeforskning fra SDU om 'Faglig trivsel og mestring' (se afsnit 1, under 'Opfølgning').

Tietgen Challenge

I skoleåret 2020/21 iværksatte vi Tietgen Challenge.

Formålet med Tietgen Challenge er at tilbyde alle hhx-elever differentierede aktiviteter under 130-timerspuljen. Aktiviteterne taler til elevprofiler med forskellige interesser og behov. Der tilbydes et bredt aktivitetsudbud: Faglige, sociale, kreative og fysiske aktiviteter.

Eleverne kan vælge at dygtiggøre sig inden for kendte faglige discipliner, hvor de er udfordret eller gerne vil blive endnu dygtigere. De kan vælge at tage en udfordring op inden for ukendte discipliner, hvor de gerne vil lære nyt helt fra bunden. Samtidig styrkes netværket på tværs af klasser og årgange via aktiviteterne.

I skoleåret 2021/22 blev konceptet videreudviklet med nye aktiviteter, herunder musik, som også siden da har indgået i udbuddet af valgfag.

I det kommende skoleår, 2023/24, fortsættes arbejdet med Tietgen Challenge. Der skal udvikles nye tilbud i samarbejde med elevrådet, som støtter op om den studiekultur, vi ønsker at styrke.

Talentprogrammer

På Tietgen Handelsgymnasium udbyder vi talentprogrammer i form af Akademiet for Talentfulde Unge (ATU) og vores eget 'Tietgen Talent', som gennemføres i samarbejde med SDU. I 2021/22 og 2022/23 har aktiviteten på begge programmer været vigende. Det skyldes formentlig, at eleverne ifm. COVID-19 og nødundervisningen tabte både motivation og faglig selvtillid. Samme tendens ses på andre skoler, og for ATU er fænomenet landsdækkende.

I 2023/24 vil vi derfor have fokus på at reetablere talentarbejdet. Vi har gennemført kvalitative interviews med fagligt stærke elever for at opnå viden om, hvilke former for motivation og understøttelse, der skal til.

Lokal studieretning med erhvervsjura på A-niveau

Vi ønsker at styrke det faglige miljø omkring faget erhvervsjura. Alle hhx-elever har erhvervsjura på C-niveau, og vi udbyder desuden erhvervsjura B som valgfag.

Det er vores opfattelse, at faget har et fagligt og profilskabende potentiale, som ikke udnyttes til fulde. Derfor gennemførte vi i skoleåret 2021/22 et udviklingsarbejde, som blev udmøntet i en ansøgning til STUK om at udbyde en lokal studieretning, hvor erhvervsjura løftes til A-niveau og kombineres med faget virksomhedsøkonomi på A-niveau. Ansøgningen blev desværre ikke imødekommet.

Rammerne for at opnå godkendelse til en lokal studieretning er meget snævre. Derfor søger vi i stedet tilladelse til at udbyde erhvervsjura A - virksomhedsøkonomi A som et *forsøg* i samarbejde med Aalborg Handelsskole. Hvis ansøgningen imødekommes, vil vi være klart til at udbyde studieretningen for elever, der optages på hhx i august 2024.

Internationalisering og sprog

De seneste år har vi haft fokus på at genoptage studierejser, lærermobiliteter og udvekslingsprogrammer, som har været på pause pga. COVID-19.

I 2023/24 vil vi i det internationale arbejde have fokus på følgende:

1. Fokus på Tyskland som handels- og samarbejdspartner. Faget tysk er solidt forankret i hhx-uddannelsen på B-niveau, men vi har et ønske om, at flere elever skal vælge tysk på det højeste niveau (A-niveau). Det vil være meningsfuldt ift. hhx-uddannelsens erhvervsrettede profil.
2. Fokus på det nordiske samarbejde: i fagene, i form af studieture, lærermobiliteter og muligheder for job- eller praktikophold i de nordiske lande for vores elever efter studentereksamen. Der er etableret et samarbejde med Foreningen Norden. Vi har allerede velfungerende projekter i gang med Finland og Færøerne via Nordplus. Disse projekter vil vi satse endnu mere på.
3. Fokus på elevernes sprogfærdigheder generelt. Det er efterspurgt af erhvervslivet, at de unge mestrer andre sprog end engelsk. Vi har søgt BUVVM om puljemidler til at sende elever på sprogophold for at styrke sprogfærdigheden, og har gennemført udveksling med skoler i Tyskland og Frankrig. Vi arbejder ligeledes med at indtænke sprogtræning i nogle af de ordinære studieture.